

Grünstein Berta Az Ötvenedik Házassági Évfordulóra Készülve

Ez a kép itthon készült, 1997-ben, az ötvenedik házassági évfordulónk alkalmával. Általában csak a családot szoktuk meghívni, de ezen a képen, középen Jeremiás Lászlónak a felesége és a leendő menyje van. Ők nem zsidók, de járnak a zsidó templomba. Én baloldalt állok, mellettük. Az asztal közepén vinette [padlizsán], és rátettem egy mágén Dávidot.

A férjemről tudtam már a háború előtt, édesanyámnak volt az unokatestvére, de akkor már családja volt. Bejöttem [Maros]Vásárhelyre, Pirihez, anyámnak a testvéréhez, ő a sógoromnak volt felesége, és itt laktak, a Kossuth utcában. Mi a lágerből jöttünk, nem volt semmi ruhaneműnk. Kellott cipőt, kabátot, mindent csináltassunk, úgyhogy a nagynénimmel együtt mentünk, vásároltunk [anyagot], és megcsinálták. Ott találkoztunk Pirinél. Az anyám öccse, Adolf is akkor készült másodszor megnősülni. Mi, az egész család rokonok voltunk, és úgy rokonok közé nősültek akkor. Azt mondja az uramnak, hogy "Hát, meg kéne nősülj, mert...", és dicsért engem, hogy én jó háziasszony vagyok, és becsületes vagyok. Az uram elvesztette a családját a lágerben, és sokat búsult. S akkor kezdett a férjem is gondolkodni... És én, mivel elveszítettem anyámat és a testvéreimet, ő pótolta. Én tizennyolc éves voltam, ő pedig harminckettő. Olyan meleg lelkű, jóindulatú volt, hogy nem volt sok olyan férj, mint ő. Én azt szerettem meg benne, nem mint férfi, hanem hogy nagyon jólelkű volt.

Az esküvő után először bérben laktunk. A tulajdonost nem ismertem. Egy leány lakott ott előzőleg, de elment Izraelbe [Palesztinába] még annak idején, úgy maradtunk mi ott. Azután vettünk mi is egy lakást, ahol most is lakok. Nem volt, csak egy szoba, konyha, a többi részt azután építettük, hogy legyen apáméknak is egy szobájuk, mikor látogatóba jönnek a mostohaanyámmal, ünnepekkor vagy szombaton. Mi azt akartuk, hogy jöjjenek végleg ide, de nem akartak. De azért járt ide a templomba, mindenkit ismert, mindenki ismerte őt, és mégis azt mondta mindig, hogy "Otthon kinézek az ablakon, és mindenkit ismerek", barátságos ember volt. Szegény apám azt

szokta mondani, hogy csak akkor jön, mikor hozzák. Így is történt.

Az esküvő után nem dolgoztam, nem engedte az uram, de dolgoztatott otthon eleget, az igaz. Míg nem voltam férjhez menve, édesapám adott pénzt, hogy ne kelljen dolgozzak, utána már nem kellett, az uram jól keresett.